
Spis treści

Wprowadzenie	11
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Kultura a zarządzanie	17
ROZDZIAŁ 1	
Różne rozumienia kultury; cywilizacje jako kultury	18
1.1. Czym jest kultura; trudności z definicją	18
1.2. Cywilizacje według Feliksa Konecznego	20
1.3. Cywilizacje według Samuela Huntingtona i ich zderzenia	26
ROZDZIAŁ 2	
Kultura duchowa	29
2.1. Kultura naukowa	29
2.2. Kultury religijne i ich przesłania	37
2.3. Chrześcijaństwo jako inspirator i mecenas kultury	43
ROZDZIAŁ 3	
Kultura antropocenu i jak ją zmienić	48
3.1. Szacunek do przyrody w różnych wiekach i kulturach	48
3.2. Ery industrialna i postindustrialna czy antropocen?	50
3.3. Pan całej planety i postrach ekosystemów	53
3.4. Globalne ocieplenie, przyczyny i skutki, przeciwdziałanie	61

ROZDZIAŁ 4

Kultura fizyczna a zarządzanie	72
4.1. Mark McCormack i IMG	73
4.2. Rekreacja i turystyka	76
4.3. Turystryka sportowa	78

ROZDZIAŁ 5

Kultura materialna i techniczna	81
5.1. Dlaczego bywają niedoceniane?	81
5.2. Ogrody – przykład jedności kultury materialnej, sztuki i zarządzania	83
5.3. Casus Stainway & Sons – holistyka kultur i zarządzania	84
5.4. Kultura techniczna	87

ROZDZIAŁ 6

Kultura polityczna i rządy	92
6.1. Czym jest kultura polityczna	92
6.2. Systemy autorytarne vs. systemy demokratyczne	95
6.3. Mężowie stanu, politycy i politykierzy	105
6.4. Osobowości autorytarne i paranoicy w polityce jako zagrożenie szczególne	110

ROZDZIAŁ 7

Sztuka a zarządzanie	117
7.1. Zmienne w czasie rozumienie sztuki	117
7.2. Zarządzanie jako sztuka, menedżer jako artysta?	120
7.3. Artyści w systemach totalitarnych i autorytarnych	124
7.4. Ludzie sztuki w obronie zwierząt	128

ROZDZIAŁ 8

Kultura wojskowa a zarządzanie	134
8.1. Dwie narracje	134
8.2. Pacyfizm nie jest rozwiązaniem, niemniej zmniejszmy tempo zbrojeń	136
8.3. Ewolucja ducha i kultury armii	137
8.4. Niektóre kontrowersje i zagrożenia	142

ROZDZIAŁ 9

Kultura zarządzania – wybrane kwestie	146
9.1. Czym jest kultura zarządzania i jej składowe	146
9.2. Wojskowy rodowód zarządzania i wzorce kulturowe	154
9.3. Kultura folwarczna wiecznie żywa?	158
9.4. Kultura osobista, zwyczaje i styl bycia zarządzających	159

ROZDZIAŁ 10

Narodowe kultury zarządzania	162
10.1. Kultury narodowe i ich determinanty	162
10.2. Specyfika zarządzania w USA	164
10.3. Specyfika zarządzania europejskiego (UE)	168
10.4. Specyfika zarządzania niemieckiego i jego uwarunkowania	176
10.5. Specyfika zarządzania brytyjskiego i jego uwarunkowania	178
10.6. Specyfika zarządzania francuskiego i jego uwarunkowania	181
10.7. Specyfika zarządzania polskiego i jego uwarunkowania	184
10.8. Specyfika zarządzania szwedzkiego	194
10.9. Specyfika zarządzania japońskiego i jego uwarunkowania	197

ROZDZIAŁ 11

Kultury organizacji	203
11.1. Definicje i podstawowe założenia	203
11.2. Typologie kultur organizacji	207
11.3. Zarządzanie kulturą organizacji	216
11.4. Zarządzanie międzykulturowe	223
Bibliografia, część pierwsza	230

CZĘŚĆ DRUGA

Etyka rządu i zarządzania	233
----------------------------------	-----

ROZDZIAŁ 12

Istota etyki i moralności	234
12.1. Czym jest etyka i skąd się wzięła	234
12.2. Etyka zmienną jest...	236
12.3. Czym jest moralność?	238
12.4. Mity o etyce	240

ROZDZIAŁ 13

Wybrane wypowiedzi na temat etyki; etyka a duchowość	245
--	-----

ROZDZIAŁ 14

Inspiracje filozoficzne etyki – starożytna Grecja	255
14.1. Tales z Miletu	255
14.2. Pitagoras	256
14.3. Sofiści – praktykujący mądrość (V/IV wiek p.n.e.)	257
14.4. Sokrates (470–399 rok p.n.e.)	258
14.5. Etyka Platona (427–347 rok p.n.e.)	259
14.6. Hedonizm grecki – inaczej rozumiany niż dzisiaj	260
14.7. Szkoła cynicka (niemająca z cynizmem nic wspólnego)	261
14.8. Etyka umiaru Arystotelesa (384–322 rok p.n.e.)	262
14.9. Stoicyzm	263

ROZDZIAŁ 15

Inspiracje filozoficzne – starożytne Chiny	265
15.1. Taoizm i Lao-cy	265
15.2. Konfucjanizm i Konfucjusz	267
15.3. Starochińskie cnoty/wyznaczniki moralne	268

ROZDZIAŁ 16

Inspiracje filozoficzne, polityczne i zagrożenia – nowożytność	271
16.1. Utylitaryzm/filozofia zdrowego rozsądku i konsekwencjalizm	273
16.2. Relatywizm	274
16.3. Etyka sytuacyjna	275
16.4. Deontologia – etyka obowiązku	275
16.5. Egzystencjalizm – nurt nihilistyczno-ateistyczny	277
16.6. Personalizm chrześcijański/katolicki	278
16.7. Liberalizm	278
16.8. Ordoliberalizm czyli społeczna gospodarka rynkowa	280
16.9. Komunitaryzm	282
16.10. Socjaldemokratyzm	283
16.11. Postmodernizm/ponowoczesność i jego etyka	286

ROZDZIAŁ 17

Nie zabijaj – najważniejsza i najszerza norma uniwersalna.	
Kontrowersyjne i nieetyczne branże	288
17.1. Zakaz zabijania i jego rozumienie	288
17.2. Produkcja i sprzedaż alkoholu	292
17.3. Produkcja i sprzedaż wyrobów tytoniowych	293
17.4. Handel bronią	295
17.5. Przemysłowy tucź i przemysł mięsny. Myślistwo i rybołówstwo	296

ROZDZIAŁ 18

Wybrane kwestie etyczne związane z rządzeniem i zarządzaniem	299
18.1. Przewodzenie jako czynność naturalna; nie blokować przepływu elit	299
18.2. Siła władzy – nie za mała, nie za wielka	300
18.3. Etyka zarządzania państwem i rasy populizmu	301
18.4. Kompetencje zarządzających jako kwestia etyczna	306
18.5. Zysk przedsiębiorstw i zdrowa gospodarka jako kwestie etyczne	307
18.6. Jakość jako kwestia etyczna	308
18.7. Prawda jako kwestia etyczna	309
18.8. Respektowanie dobra wszystkich interesariuszy	311
18.9. Optymalizacja jako kwestia etyczna	311
18.10. Szara strefa – wymiar etyczny	312

ROZDZIAŁ 19

Prawo a etyka i dobre obyczaje	313
19.1. Różnice między prawem a etyką	313
19.2. Etyczność prawa	315
19.3. Etyka a zasady współżycia społecznego, zwyczaje i obyczaje	316
19.4. Zróżnicowanie zwyczajów i obyczajów i ich kolizje z etyką uniwersalną	317
19.5. Kodeksy etyczne	318

ROZDZIAŁ 20

Etyczny przedsiębiorca, menedżer, pracownik	322
20.1. Dlaczego ludzie chcą prowadzić firmy i zarządzać?	322
20.2. Etyczny przedsiębiorca	323
20.3. Etyczny menedżer	325
20.4. Etyczny pracownik	326

ROZDZIAŁ 21

Wybrane międzynarodowe porozumienia etyczne 330

21.1. Manifest z Davos (1973) 330

21.2. Europejska Sieć Etyki Biznesu/European Business Ethics Network 331

21.3. Zasady Okrągłego Stołu z Caux (1994) 331

21.4. Kodeks etyki w biznesie dla chrześcijan, muzułmanów i żydów, 1993 333

21.5. Globalne Porozumienie/Global Compact 333

Bibliografia, część druga 335

Uwagi końcowe i niektóre refleksje 337